

ACTEALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 30**din 9 februarie 2026**

Dosar nr. 2.058/1/2025

Eleni Cristina Marcu

— președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Valerica Voica

— judecător la Secția penală

Ilie Iulian Dragomir

— judecător la Secția penală

Oana Burnel

— judecător la Secția penală

Mihai Alexandru Mihalcea

— judecător la Secția penală

Adriana Ispas

— judecător la Secția penală

Isabelle Tocan

— judecător la Secția penală

Luminița Criștiu-Ninu

— judecător la Secția penală

Alin Sorin Nicolescu

— judecător la Secția penală

1. S-a luat în examinare sesizarea formulată de către Curteade Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept:

„Dacă cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, este aplicabilă și denunțatorului care este autor unic al infracțiunii comise și prevăzute la art. 2 din aceeași lege.”

2. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) raportat la art. 473 alin. (8) din Codul de procedură penală și art. 34 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

3. Ședința este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Eleni Cristina Marcu.

4. La ședința de judecată participă Florin Nicușor Mihalache, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

5. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna Ecaterina Nicoleta Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

6. Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând că, drept urmare a solicitărilor formulate, în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, au fost transmise puncte de vedere de către curțile de apel, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Facultatea de Drept din cadrul Academiei de Studii Economice din București, Facultatea de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași și Facultatea de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara.

7. Totodată, a arătat că raportul întocmit de către judecătorul raportor a fost depus la dosar, acesta fiind comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

8. Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecător Eleni Cristina Marcu, constatând că nu sunt chestiuni prealabile, a acordat cuvântul în dezbateri.

9. Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, doamna procuror Ecaterina Nicoleta Eucarie, având cuvântul referitor la chestiunea de drept supusă dezlegării, a apreciat că, în cauză, nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală.

10. A învederat că din analiza încheierii prin care s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală rezultă că instanța care a formulat sesizarea este una dintre cele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori, cauza se află în ultimul grad de jurisdicție, iar problema de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație Justiție nu a făcut obiectul unei hotărâri prealabile sau al unui recurs în interesul legii și nici nu formează obiectul unui asemenea recurs. Însă, în ceea ce privește condiția referitoare la legătura problemei de drept ce se solicită a fi dezlegată cu soluționarea pe fond a cauzei, a apreciat că nu este îndeplinită, în contextul în care norma nu este ambiguă, practica neunitară fiind determinată de aplicarea greșită a dispozițiilor legale.

11. Cu privire la fondul chestiunii de drept supuse analizei, reprezentantul Ministerului Public a opinat în sensul că, în cazul denunțatorului, autor unic al uneia dintre infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este aplicabilă clauza de nepedepsire prevăzută de art. 14 din aceeași lege.

12. În argumentare, a învederat că, prin art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a reglementat o cauză specială de nepedepsire, arătând că, potrivit acestor dispoziții, nu se pedepsește persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 și care, după săvârșirea faptei, dar mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunță autorităților participarea sa la comiterea infracțiunii, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului faptei sau a celorlalți participanți.

13. Legiuitorul a pus în balanță interesele concurente și a ales să ofere posibilitatea nepedepsirii persoanei care a comis o astfel de infracțiune, dar care alege, mai înainte de a începe urmărirea penală, să formuleze un denunț și să faciliteze identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalte persoane care au participat la săvârșirea infracțiunii denunțate. Această clauză reprezintă o recompensă pentru atitudinea pozitivă de cooperare în scopul combaterii criminalității legate de droguri, și nu protejarea intereselor persoanelor care au comis una dintre infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și

consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

14. Prin instituirea cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a urmărit să încurajeze persoanele implicate în activități de trafic de droguri, desfășurate în forme asociative, să coopereze cu organele judiciare în vederea destructurării grupurilor infracționale organizate sau a rețelelor de distribuție, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți.

15. În ipoteza în care autorul acționează singur, această finalitate nu poate fi atinsă, neexistând alte persoane a căror activitate infracțională să fie dezvăluită, pentru ca identitatea lor să fie stabilită sau traseul drogurilor să fie documentat prin aportul denunțatorului.

16. O asemenea interpretare ar genera o situație de privilegii nejustificat pentru autorul unic și ar crea premisele utilizării dispoziției ca instrument de evitare a sancțiunii penale, golind de conținut finalitatea represiv-preventivă a normei.

17. Constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a declarat dezbaterile închise, iar completul a reținut dosarul în pronunțare asupra problemei de drept supuse dezlegării.

ÎN ALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE —
COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR
CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

18. Prin Încheierea din data de 30 septembrie 2025, pronunțată în Dosarul nr. 3.260/111/2023, Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori, în temeiul art. 476 alin. (1) raportat la art. 475 din Codul de procedură penală, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Dacă cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, este aplicabilă și denunțatorului care este autor unic al infracțiunii comise și prevăzute la art. 2 din aceeași lege.”*

19. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 13 octombrie 2025 cu nr. 2.058/1/2025 și s-a fixat termen de soluționare la data de 9 februarie 2026.

II. Dispozițiile de drept intern relevante sub aspectul obiectului sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare

„Art. 2. — (1) Cultivarea, producerea, fabricarea, experimentarea, extragerea, prepararea, transformarea, oferirea, punerea în vânzare, vânzarea, distribuirea, livrarea cu orice titlu, trimiterea, transportul, procurarea, cumpărarea, deținerea ori alte operațiuni privind circulația drogurilor de risc, fără drept, se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

(2) Dacă faptele prevăzute la alin. (1) au ca obiect droguri de mare risc, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi. (...)

Art. 14. — Nu se pedepsește persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 și care, mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunță autorităților participarea sa la comiterea infracțiunii, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.

Art. 15. — Persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9, iar în timpul urmăririi penale denunță și facilitează identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane care au săvârșit infracțiuni legate de droguri beneficiază de reducerea la jumătate a limitelor pedepsei prevăzute de lege.”

Codul penal

„Săvârșirea unei infracțiuni

Art. 174. — Prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate

de coautor, instigator sau complice.”

III. Expunerea succintă a cauzei

20. Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori este investită, în ultimul grad de jurisdicție, cu soluționarea apelului declarat de inculpatul A împotriva Sentinței penale nr. 119/P/2025 din 27.06.2025, pronunțată de Tribunalul Bihor.

21. Prin sentința atacată inculpatul a fost condamnat la pedeapsa de 5 ani închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de droguri de risc, în formă continuată (2 acte materiale), prevăzută de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, raportat la art. 35 alin. (1) din Codul penal.

22. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a constatat că prin Rechizitoriul nr. 161/D/P/2023 din data de 28.08.2023, emis de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism — Serviciul Teritorial Oradea, s-a dispus trimiterea în judecată a inculpatului A pentru săvârșirea infracțiunii de trafic intern de droguri de risc în formă continuată, prevăzută de art. 2 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu aplicarea art. 35 alin. (1) din Codul penal.

23. În esență, s-a reținut că la data de 20.05.2023 inculpatul A, în timp ce conducea autoturismul marca „Audi”, având nr. de înmatriculare XXX, pe raza municipiului Oradea, județul Bihor, a deținut o cantitate de 1,1 kg de cannabis, cantitatea respectivă de droguri de risc fiind deținută în vederea distribuirii.

24. Ulterior, la data 22.05.2023, din propria inițiativă, inculpatul A a predat de la adresa unde acesta locuia în fapt o cantitate de 14 kg de cannabis, cantitatea respectivă de droguri de risc fiind deținută în vederea distribuirii.

25. La termenul din data de 30 septembrie 2025, Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori a pus în discuție, din oficiu, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care

să se statueze, de principiu, asupra chestiunii de drept expuse la pct. I din cuprinsul prezentei decizii.

26. Prin încheierea de la aceeași dată, instanța de trimitere constatat îndeplinite toate cerințele de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală și, ca urmare, a dispus sesizarea instanței supreme în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept invocate.

IV. **Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție**

27. Instanța de trimitere a învederat că, pentru a fi aplicabilă cauza de nepedepsire reglementată în art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, este necesară îndeplinirea mai multor condiții printre care comiterea de către o persoană a infracțiunilor enumerate limitativ de lege, respectiv una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și să denunțe activitatea sa infracțională autorităților, mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunțare care contribuie la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.

28. De asemenea, a precizat că, aparent, dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, includ condiții care trebuie îndeplinite cumulativ pentru a interveni cauza de nepedepsire, care nu ar suscita interpretări contradictorii sau diferite, însă jurisprudența dovedește contrariul în ceea ce privește noțiunea de participant.

V. **Punctul de vedere al reprezentantului Ministerului Public și al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept**

29. Reprezentantul Ministerului Public a susținut că sesizarea îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, fără a exprima un punct de vedere privind interpretarea art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

30. Inculpatul, prin apărătorul desemnat din oficiu, a apreciat că sesizarea este admisibilă, fără a exprima un punct de vedere cu privire la modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

VI. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

31. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) din Codul de procedură penală cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, s-a solicitat punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

32. **Opinia majoritară** exprimată de către curțile de apel și instanțele arondate acestora este în sensul că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cauza de nepedepsire a persoanei care a denunțat participarea sa la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 2 din aceeași lege

nu este aplicabilă atunci când denunțătorul este autor unic al infracțiunii.

33. În argumentarea acestui punct de vedere s-a arătat că scopul introducerii cauzei de nepedepsire a fost acela de a determina persoanele implicate în comiterea de astfel de infracțiuni să aducă la cunoștința organelor judiciare aceste împrejurări în vederea destructurării grupărilor constituite în acest sens, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți. În ipoteza în care autorul acționează singur, această finalitate nu poate fi atinsă, neexistând alte persoane a căror activitate infracțională să fie dezvăluită, pentru ca identitatea lor să fie stabilită sau traseul drogurilor să fie documentat prin aportul denunțătorului.

34. **În cea de-a doua orientare, minoritară**, se consideră că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cauza de nepedepsire a persoanei care a denunțat participarea sa la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 2 din aceeași lege este aplicabilă și când denunțătorul este autor unic al infracțiunii.

35. În susținerea opiniei exprimate s-a arătat că aceastăcauză de nepedepsire se poate aplica prin analogie *in bonam partem* și în ipoteza denunțătorului care este autor unic al infracțiunii comise, întrucât în această modalitate poate fi atins scopul pentru care a fost reglementată de legiuitor cauza de nepedepsire, respectiv încunoștințarea organelor judiciare și abandonarea activității infracționale.

VII. **Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii**

36. Din perspectiva hotărârilor obligatorii, menite să asiguredezlegarea unor chestiuni de drept, în urma examenului de jurisprudență efectuat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, nu au fost identificate decizii relevante privind problema de drept ce formează obiectul sesizării.

37. În ceea ce privește deciziile de speță, în urmaexamenului de jurisprudență efectuat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție de către Direcția legislație, jurisprudență și contencios — Serviciul pentru studiu și unificarea jurisprudenței, au fost identificate mai multe hotărâri care prezintă relevanță cu privire la problema de drept supusă dezlegării, respectiv:

— Decizia nr. 289/RC/2021 din 24 iunie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, prin care s-a statuat că, *în ceea ce îl privește pe inculpatul B., atât instanța de fond, cât și, ulterior, instanța de control judiciar, în mod greșit, au apreciat că poate beneficia de cauza de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, pentru comiterea infracțiunii de deținere în vederea consumului propriu, prevăzută de art. 4 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, deși din actele dosarului reiese faptul că, în concret, denunțul realizat de acesta vizează comiterea infracțiunii, mai sus menționate, în calitate de autor unic fără participarea unei alte persoane;*

— Decizia nr. 648/RC din 21 octombrie 2025, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, prin care s-a stabilit că și *în ceea ce privește aceastăcauză specială de nepedepsire (art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată) se observă că se impune respectarea unor cerințe, în sensul că infracțiunile pentru care poate interveni aceastăcauză sunt cele reglementate în art. 2-9 din Legea nr. 143/2000*

privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, urmărirea penală pentru aceste infracțiuni să nu se fi început, persoana să denunțe participarea sa la comiterea uneia dintre aceste infracțiuni, denunțarea să contribuie la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți. Aceste cerințe denotă rațiunea avută în vedere de către legiuitor, și anume că această cauză specială de nepedepsire este reglementată cu scopul de a combate fenomenul drogurilor și a destructura rețelele de traficantși, oferind impunitate celor care contribuie la realizarea acestui scop;

— Decizia nr. 708/RC din 13 noiembrie 2024, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală, prin care s-a stabilit că *rațiunea pentru care cauza de nepedepsire se poate aplica prin analogie în bonam partem și în situația autodenunțului este aceea de a încuraja persoanele care au comis infracțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, să le aducă la cunoștința autorităților și să renunțe la a mai desfășura activitatea infracțională (similar desistării din materia tentativei), iar nu de a evita descoperirea acestor infracțiuni la un moment la care aceasta este inevitabilă sau foarte probabilă, independent de orice atitudine de căință activă, unica ce poate fi valorizată prin reținerea cauzei de nepedepsire.*

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

38. În urma examenului de jurisprudență la nivelul Curții Constituționale a României nu au fost identificate decizii care să prezinte relevanță cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

IX. Opinia specialiștilor consultați

39. În conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost solicitată specialiștilor în drept penal opinia asupra chestiunii de drept supuse examinării.

40. Academia de Studii Economice București —

Facultatea de Drept a considerat că dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, sunt aplicabile și când denunțatorul este autor unic al infracțiunii, întrucât rațiunea pentru care legiuitorul a introdus această cauză de nepedepsire este aceea de a încuraja persoanele care au comis infracțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să le aducă la cunoștința autorităților și să renunțe la a mai desfășura activitatea infracțională.

41. **Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Facultatea de Drept — Departamentul de Drept Public și Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Drept — Departamentul de Drept Public** au apreciat că sesizarea formulată de Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală și au opinat în sensul că dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu sunt aplicabile în situația în care denunțatorul este autor unic al infracțiunii.

42. În argumentarea acestui punct de vedere au arătat că aplicarea cauzei de nepedepsire presupune îndeplinirea cumulativă a mai multor condiții, respectiv să fie săvârșită una dintre infracțiunile prevăzute de normele cuprinse în art. 2-9 din

Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să nu fie începută urmărirea penală pentru infracțiunea denunțată, să existe un denunț formulat de către o persoană care a participat la săvârșirea infracțiunii și să contribuie la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.

X. Opinia judecătorului-raportor

43. Judecătorul-raportor consideră că sesizarea este admisibilă, fiind îndeplinite cumulativ condițiile prevăzute de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, iar pe fondul sesizării a opinat în sensul că, în ceea ce privește cauza specială de nepedepsire, prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este aplicabilă denunțatorul care este autor unic al infracțiunii comise și prevăzute la art. 2 din aceeași lege.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

44. În urma examinării sesizării formulate de Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, a raportului întocmit de judecătorul-raportor și a chestiunii ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

XI.1. Asupra admisibilității sesizării

45. În conformitate cu dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală: *„Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.”*

46. Din cuprinsul prevederilor legale care reglementează procedura de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile rezultă următoarele condiții de admisibilitate a sesizării, care trebuie îndeplinite cumulativ:

— chestiunea de drept să fie ridicată în cursul judecății, în fața unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— chestiunea de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, iar Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat deja asupra problemei de drept printr-o hotărâre obligatorie pentru toate instanțele;

— chestiunea de drept pusă în discuție să fie una veritabilă, dificilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei.

47. Verificând regularitatea investiției prin raportarea acestor condiții de admisibilitate la sesizarea ce face obiectul prezentei cauze, se constată că sunt îndeplinite cumulativ.

48. În analiza primei condiții se constată că aceasta este pedepplin îndeplinită, instanța de trimitere fiind investită cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, respectiv cu soluționarea apelului declarat de inculpatul A.

49. Cea de-a doua condiție enunțată este îndeplinită, întrucât chestiunea de drept pentru a cărei lămurire a fost

sesizată instanța supremă nu a primit o rezolvare printr-o hotărâre prealabilă anterioară sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui asemenea instrument procedural de unificare a practicii judiciare aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

50. Referitor la problema de drept care face obiectul sesizării, aceasta este de natură a da naștere, în mod previzibil, unor interpretări judiciare diferite, potențial relevat de punctele de vedere exprimate de instanțe, astfel încât intervenția instanței supreme este una legitimă și necesară.

51. Totodată, problema de drept este determinantă în ceea ce privește soluționarea pe fond a cauzei în care a fost ridicată, în sensul că dezlegarea de principiu asupra chestiunii de drept ce face obiectul întrebării prelabile este de natură a produce un efect concret.

XI.2. Asupra fondului sesizării

52. Chestiunea de drept supusă dezlegării se grefează pe problematica aplicării dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denunțatorului, autor unic al uneia dintre infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din aceeași lege.

53. Prin art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a reglementat o cauză specială de nepedepsire pentru persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 din aceeași lege, și care, după săvârșirea faptei, dar mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunță autorităților participarea sa la comiterea infracțiunii, contribuind la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului faptei sau a celorlalți participanți.

54. Potrivit art. 174 din Codul penal, prin săvârșirea unei infracțiuni sau comiterea unei infracțiuni se înțelege săvârșirea oricăreia dintre faptele pe care legea le pedepsește ca infracțiune consumată sau ca tentativă, precum și participarea la comiterea acestora în calitate de coautor, instigator sau complice.

55. Cauzele de nepedepsire reprezintă dispoziții excepționalele legii penale prin care, din rațiuni de politică penală, legiuitorul acordă unui făptuitor beneficiul unei dispense de pedeapsă, fapta continuând să reprezinte infracțiune, cu toate elementele sale de tipicitate.

56. Cauzele de nepedepsire (impunitate) sunt instituții carenu înlătură caracterul infracțional al faptei comise, ci atrag imposibilitatea stabilirii și aplicării unei sancțiuni penale pentru infracțiunea săvârșită. Astfel, în cazul în care este incidentă o cauză de nepedepsire, instanța nu va putea pronunța o soluție prin care să constate existența vinovăției penale raportat la infracțiunea comisă, ci va dispune *încetarea procesului penal*, în temeiul art. 16 alin. (1) lit. h) din Codul de procedură penală. Cauzele de nepedepsire sunt instituții legale, expres și limitativ reglementate de către legiuitor, putând fi generale sau speciale.

57. Instituția reglementată de norma supusă interpretării arenatura juridică a unei cauze legale speciale de nepedepsire, cu caracter personal, a cărei aplicabilitate este condiționată de îndeplinirea cumulativă a unor cerințe, respectiv persoana care face denunțul să fi participat la săvârșirea uneia dintre infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, denunțul să fi fost formulat mai înainte de începerea urmăririi

penale și prin acest denunț formulat participantul la infracțiune să contribuie la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului faptei sau a celorlalți participanți.

58. Categoria cerințelor ce țin de conduita beneficiarului efectelor cauzei legale de nepedepsire prevăzute de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, subsumează, pe de o parte, formularea de către acesta a unui denunț împotriva altor persoane care au participat la săvârșirea infracțiunii și, pe de altă parte, facilitarea de către denunțator a identificării și tragerii la răspundere penală a persoanelor denunțate. Simplul denunț formulat de participantul la una dintre infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, neurmat de o atitudine activă de facilitare a identificării persoanelor denunțate și tragerii lor la răspundere penală, nu poate conduce la aplicarea cauzei de nepedepsire.

59. Prin introducerea acestei cauze de nepedepsire, legiuitorul a urmărit determinarea persoanelor implicate în comiterea de astfel de infracțiuni să aducă la cunoștința organelor judiciare aceste împrejurări, mai înainte de a începe urmărirea penală, și să faciliteze identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalte persoane care au participat la săvârșirea infracțiunii. Recunoașterea efectelor acestei cauze de nepedepsire analizate reclamă intervenirea unei atitudini active a denunțatorului, concretizată atât în denunțarea, cât și în facilitarea tragerii la răspundere penală a altor participanți la săvârșirea infracțiunii.

60. Astfel, legiuitorul a înțeles să recompenseze o atitudine pozitivă, de cooperare a denunțatorului, care contribuie la destructurarea grupărilor constituite în acest sens, scopul final fiind protejarea sănătății publice și a siguranței naționale prin combaterea criminalității legate de droguri.

61. În coordonatele de analiză astfel determinate se constată că dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, reprezintă un instrument eficient pentru combaterea traficului și consumului ilicit de droguri prin determinarea persoanelor care au participat la săvârșirea de astfel de infracțiuni să furnizeze informații decisive pentru destructurarea grupurilor infracționale organizate sau a rețelelor de distribuție, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți.

62. Se observă că această cauză de nepedepsire operează doar în acele situații în care fapta este comisă de un număr de persoane superior celui minim necesar impus de lege pentru a fi posibilă comiterea infracțiunii respective sub forma pluralității de făptuitori.

63. Din aceeași perspectivă, față de modul de formulare a dispoziției legale, reiese că legiuitorul a avut în vedere aplicarea cauzei de nepedepsire în cazul în care, la infracțiunile prevăzute de art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, au existat mai mulți participanți. Acest aspect reiese explicit din formularea care face referire la tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți. Prin urmare, admiterea variantei în care aceasta s-ar aplica și denunțatorului care este

autor unic al infracțiunii comise depășește sfera unei simple interpretări, reprezentând o analogie în favoarea inculpatului.

64. Admițând posibilitatea unei analogii în *bonam partem* în ipoteza dată, urmează a se verifica dacă lacuna în reglementare nu a fost una intenționată (faptul că legiuitorul nu a prevăzut în mod expres posibilitatea autodenunțului în cazul autorului unic drept cauză de nepedepsire). Examinând alte cauze de nepedepsire axate pe denunțarea unor fapte, se reține că, în general, atunci când legiuitorul a intenționat ca efectele cauzei de nepedepsire să se producă și în cazul infracțiunilor cu autor unic, a folosit o terminologie prin care nu a circumstanțiat în vreun fel legătura cauzei de nepedepsire cu existența unor participanți. Spre exemplu, art. 290 alin. (3) din Codul penal prevede că mituitorul nu se pedepsește dacă denunță fapta mai înainte ca organul de urmărire penală să fi fost sesizat cu privire la aceasta, legiuitorul făcând referire la denunțarea faptei, fără alte circumstanțieri.

65. Nu trebuie omis faptul că, înainte de actualizarea consecventă intrării în vigoare a noului Cod penal, art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, avea următorul conținut: „Nu se pedepsește persoana care, mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunță autorităților competente participarea sa la o asociație sau înțelegere în vederea comiterii uneia dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-10, permițând astfel identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți.”

66. Din moment ce norma făcea referire la o asociație sau înțelegere în vederea comiterii infracțiunilor, se deduce în mod expres intenția legiuitorului de a exclude ipoteza autodenunțului în cazul autorilor unici din sfera de aplicare a cauzei de nepedepsire.

67. Totodată, din expunerea de motive a Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal nu reiese vreo referire expresă la modificarea scopului normei, făcându-se referire doar la actualizarea terminologiei în acord cu dispozițiile penale și procesual penale modificate după intrarea în vigoare a noilor coduri.

68. Dacă s-ar aprecia în sens contrar, persoanele care comit astfel de infracțiuni ar fi încurajate să procedeze de o asemenea manieră, după care să se autodenunțe pentru a beneficia de cauza de nepedepsire.

69. Or, rațiunea cauzelor de nepedepsire este aceea de a facilita identificarea și tragerea la răspundere penală și a altor persoane care au participat la săvârșirea aceleiași infracțiuni, iar această cauză de nepedepsire, prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu face excepție.

70. Prin instituirea cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, legiuitorul a urmărit să încurajeze persoanele implicate în activități de trafic de droguri, desfășurate în forme asociative, să coopereze cu organele judiciare în vederea destructurării grupurilor infracționale organizate sau a rețelelor de distribuție, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a celorlalți participanți. În ipoteza în care autorul acționează singur, această finalitate nu poate fi atinsă, neexistând alte persoane a căror activitate infracțională să fie dezvăluită, pentru ca

identitatea lor să fie stabilită sau traseul drogurilor să fie documentat prin aportul denunțatorului.

71. În măsura în care scopul cauzei de nepedepsire instituite de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ar fi acela de a nu pedepsi autorul care se desistează și se autodenunță cu privire la săvârșirea uneia dintre infracțiunile arătate, efectul ar fi acela de încurajare a fenomenului infracțional reprezentat de traficul de droguri, deoarece făptuitorul ar beneficia de impunitate indiferent de gravitatea conduitei sale și de etapa consumării activității infracționale, putând să evite răspunderea penală prin simpla autodenunțare, fără a contribui la identificarea unei rețele infracționale și fără a sprijini activ organele judiciare în combaterea fenomenului.

72. O asemenea interpretare ar genera o situație de privilegiu nejustificat pentru autorul unic, golind de conținut finalitatea represiv-preventivă a normei, creând premisele utilizării dispoziției ca instrument de evitare a sancțiunii penale.

73. Nu trebuie exclusă interpretarea gramaticală a noțiunii de participant, care, potrivit Dicționarului explicativ al limbii române, reprezintă persoana care ia parte la realizarea unei acțiuni în comun, care participă la ceva. Această noțiune presupune existența a cel puțin două persoane implicate într-o conduită infracțională concertată, ceea ce exclude ipoteza autorului unic, care săvârșește fapta în mod exclusiv, fără contribuția altei persoane, întrucât, în lipsa pluralității de subiecți activi, nu se poate vorbi despre „participare”.

74. Potrivit art. 46-48 din Codul penal, noțiunea de participare presupune existența unei pluralități subiective, respectiv contribuția a două sau mai multe persoane la realizarea aceleiași rezoluții infracționale, fiecare având un rol determinant sau secundar în săvârșirea faptei.

75. Inclusiv la nivelul reglementării generale din Codul penal, legiuitorul a distins în mod expres între autor și participanți, ceea ce confirmă intenția ca beneficiul cauzei speciale de nepedepsire să fie condiționat de existența unei pluralități de făptuitori și de contribuția denunțatorului la identificarea acestora. În lipsa unei asemenea pluralități nu se poate reține existența unei forme de participație, iar extinderea incidenței cauzei de nepedepsire la autorul unic ar echivala cu ignorarea distincției normative și cu o interpretare contrară legii.

76. Concret, prin „participarea la comiterea infracțiunii” nu se poate înțelege săvârșirea sa de către autorul unic, din moment ce legea prevede cu claritate că prin aceasta se înțelege participarea la comiterea acesteia în calitate de coautor, instigator sau complice.

77. Concluzionând, cauza de nepedepsire analizată va putea fi incidentă doar în acele situații în care denunțul formulat conduce la identificarea și tragerea la răspundere penală a altor persoane implicate în săvârșirea respectivei infracțiuni în calitate de autori, coautori, instigator sau complici. Dacă infracțiunea este săvârșită de către un autor unic, care se autodenunță înainte de începerea urmăririi penale pentru respectiva faptă, conduita sa nu poate atrage incidența cauzei de nepedepsire, întrucât nu sunt îndeplinite condițiile expres și imperativ prevăzute de lege, fiind însă posibilă valorificarea acestei conduite în procesul de individualizare judiciară a sancțiunii penale aplicabile.

PENTRU ACESTE MOTIVE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de către Curtea de Apel Oradea — Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 3.260/111/2023, prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Dacă cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, este aplicabilă și denunțătorului care este autor unic al infracțiunii comise și prevăzute la art. 2 din aceeași lege”* și, în consecință, stabilește:

Cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu este aplicabilă denunțătorului care este autor unic al infracțiunii comise și prevăzute la art. 2 din aceeași lege.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 9 februarie 2026.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
ELENI CRISTINA MARCU

Magistrat-asistent,
Florin Nicușor Mihalache